

ROWEREM PRZEZ POWIAT INOWROCŁAWSKI

POWIAT
INOWROCŁAWSKI

Opracowanie i wydawca:
Powiat Inowrocławski
Muzeum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu

Przebieg tras opracował:
Klub Turystyki Rowerowej „Kujawiak”
w Inowrocławiu

Autorem artykułu „General Władysław Sikorski - Bohater polskiej sprawy” jest dr hab. Tomasz Łaskiewicz prof. Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk, prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział Inowrocław

Publikację wydawną w Roku Generała
Władysława Sikorskiego
w Powiecie Inowrocławskim w 2023 r.

Copyright
by Powiat Inowrocławski

Druk
Agencja Reklamowa Dekortino

WSTĘP

Drodzy Mieszkańcy Powiatu Inowrocławskiego!
Rowerzyści i rowerzystki!

Oddajemy w Wasze ręce kolejne opracowanie prezentujące trasy rowerowe wiodące przez Powiat Inowrocławski. Tym razem jest ich osiem. Szlaki o zróżnicowanej długości, tworzące pętle i oznaczone kolorami, zlokalizowane zostały w różnych częściach powiatu.

To idealny wybór dla tych, którzy lubią aktywnie spędzać czas, zwiedzając przy okazji okolice na rowerze. Wydaje się Wam, że znacie nasz powiat? Zapewniam, że warto zmienić nieco perspektywę i dostrzec znacznie więcej korzystając z „dwóch kółek”.

Urokliwe trasy pokonywane na rowerze pozwolą Państwu zobaczyć z bliska lokalne zabytki, miejsca ciekawych wydarzeń czy punkty cenne przyrodniczo i historycznie. W Roku Generała Władysława Sikorskiego polecam zwłaszcza wizytę w Parchaniu, aby zobaczyć dworek, który był własnością generała i obejrzyć pamiątki z nim związane. Usytuowanie wszystkich tych interesujących miejsc znajdziecie w opisie tras.

Zwiedzajcie Powiat Inowrocławski nie schodząc z siodła, bo to przyjemny, ekonomiczny, ekologiczny i nade wszystko zdrowy sposób na spędzenie popołudnia, weekendu czy urlopu.

Życzę Państwu wielu przyjemnych wrażeń i jestem przekonana, że każdy znajdzie swoją ulubioną trasę.

*Starosta Inowrocławski
Wiesława Pawłowska*

SPIS TREŚCI

- 4. Złotniki Kujawskie i okolice.
- 6. Gmina Inowrocław i okolice.
- 8. Janikowo i Pakość oraz okolice.
- 10. Kruszwica i okolice - trasa 1.
- 12. Kruszwica i okolice - trasa 2.
- 14. Gniewkowo i okolice.
- 16. Dąbrowa Biskupia i okolice.
- 18. Do Parchania - odwiedziny u Generała.
- 20. Generał Władysław Sikorski - Bohater polskiej sprawy.

DYSTANS: OK. 35 KILOMETRÓW

CZAS: OK. 2,5-3 GODZINY

Trasa rozpoczyna się przy dworcu kolejowym w Złotnikach Kujawskich. Kierujemy się ulicą Dworcową na północ, by po około 100 m skręcić w ulicę Kościelną. Tą ulicą dojeżdżamy do drogi krajowej nr 25, w którą wjeżdżamy w prawo na 50 m, by skręcić w lewo w drogę na Łabiszyn.

Po około 4 km w Lisewie Kościelnym na rozwidleniu jedziemy prosto w kierunku kościoła pw. św. Marii Magdaleny i św. Wojciecha.

Przy kościele znajduje się miejsce postojowe dla rowerzystów, utworzone przez gminę Złotniki Kujawskie w ramach szlaku turystycznego „Z historią przez złote łąny Kujaw”.

Kierujemy się dalej drogą od kościoła w kierunku zachodnim, by po około 500 m na rozjeździe skręcić w lewo w kierunku Jordanowa. W Jordanowie na skrzyżowaniu jedziemy dalej prosto. Trzymając się drogi asfaltowej dojeżdżamy do wsi Dźwierchno. Tam skręcamy w lewo.

Warto na chwilę zatrzymać się przy kościele pw. św. Katarzyny w Dźwierchnie. Sama wieś ma bardzo ciekawą historię. Jest uznawana za jedną z najstarszych w Polsce.

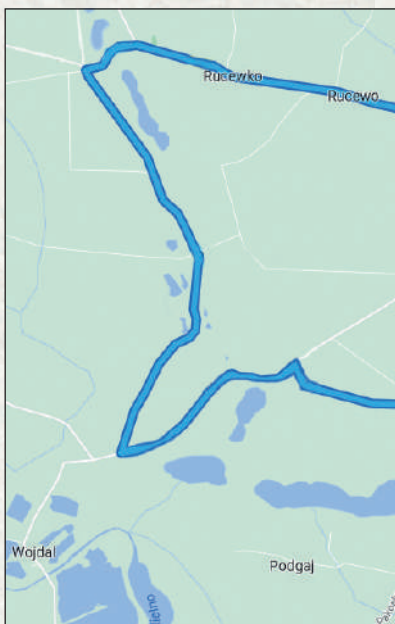
Po chwilowym przystanku, mijamy kościół i trzymamy się drogi asfaltowej. Po przejechaniu niecałych 2 km, na wysokości jeziora Leszcze, możemy zatrzymać się przy kolejnym miejscu postojowym przygotowanym dla turystów.

Zabytkowy cmentarz w Dźwierchnie.

Kościół Św. Anny w Liszkowie.

Trasa przebiega po terenie
gmin: Złotniki Kujawskie,
Inowrocław i Rojewo.

Dojeżdżając do wsi Leszcze warto zwrócić uwagę po lewej stronie na dwór z XIX wieku. Na wysokości wspomnianego dworu skręcamy w prawo i asfaltową drogą po około 2,5 km docieramy do drogi Złotniki Kujawskie – Tuczn. Skręcamy w prawo i dojeżdżamy do Tuczn.

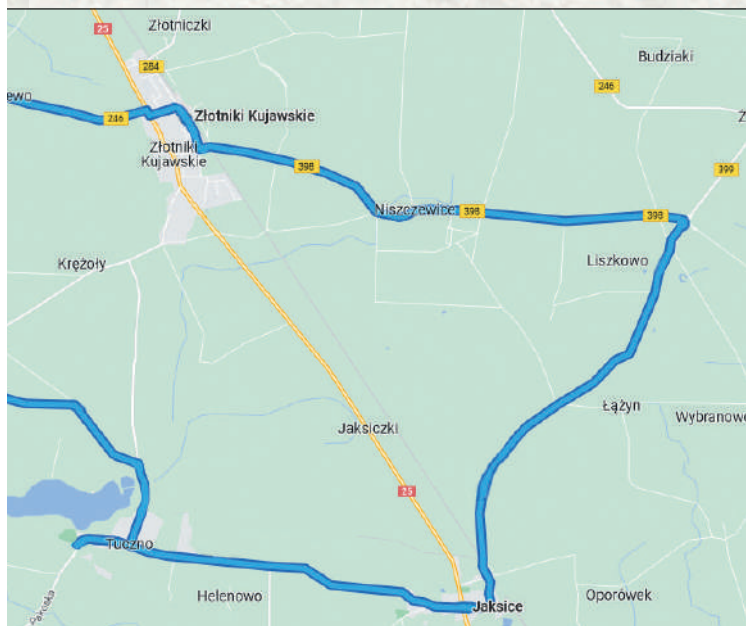
Po przebyciu 2 km, na rozjeździe dróg, skręcamy w prawo. Droga doprowadzi nas do pałacu w Tucznie wybudowanego w XIX wieku. Tuż obok znajduje się także ciekawy XIX-wieczny kościół. W tym miejscu również można skorzystać z miejsca odpoczynku dla turystów.

Po obejrzeniu kościoła oraz pałacu zawracamy i jedziemy tą samą drogą, kierując się do Jaksic. W Jaksicach mijamy drogę krajową nr 25, „na światłach” jadąc prosto.

W Jaksicach po lewej stronie mijamy kościół, a po minięciu drogi krajowej obelisk poświęcony powstańcowi styczniowemu Bartkowi Nowakowi. Kierujemy się następnie ul. Dworcową.

Po minięciu strzeżonego przejazdu kolejowego jedziemy prosto. Docieramy do Liszkowa, gdzie warto zatrzymać się przy XVIII-wiecznym kościele św. Anny. Jadąc dalej, skręcamy w lewo w kierunku Złotnik Kujawskich.

W Złotnikach Kujawskich, za strzeżonym przejazdem kolejowym, skręcamy w prawo w ul. Dworcową. Dojeżdżamy w ten sposób do dworca kolejowego, gdzie kończy się nasza trasa.

DYSTANS: OK. 50 KILOMETRÓW**CZAS: OK. 4-5 GODZIN**

Wyprawa rozpoczyna się w Jaksicach przy kościele św. Marcina Biskupa. Wyruszamy na zachód, w kierunku drogi krajowej 25. Na skrzyżowaniu jedziemy prosto. Po prawej stronie mijamy obelisk poświęcony Bartkowi Nowakowi – powstańcowi styczniowemu urodzonemu w Jaksicach.

Dalej ulicą Dworcową docieramy do strzeżonego przejazdu kolejowego, za którym skręcamy w prawo. Trzymając się drogi głównej po przebyciu 3 km docieramy do miejscowości Czyste, gdzie skręcamy w prawo, a następnie po niespełna kilometrze w lewo w kierunku Orłowa.

Dojeżdżamy do drogi powiatowej z Inowrocławia do Rojewa, w którą skręcamy w prawo. Tak docieramy do wsi Orłowo. Znajduje się tam kościół pw. św. Elżbiety z XIX wieku oraz pochodzący z tego samego wieku pałac stylizowany na średniowieczny zamek.

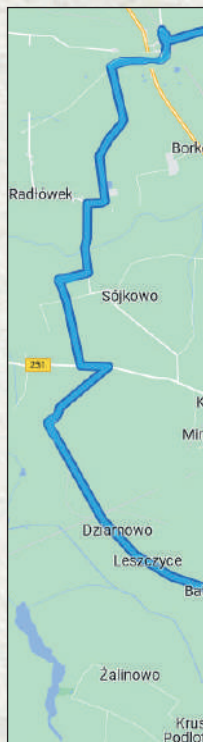
Za parkiem otaczającym pałac skręcamy w lewo w kierunku Latkowa. Po dotarciu do wsi skręcamy w prawo w boczną drogę asfaltową, którą docieramy do drogi krajowej nr 15 biegnącej do Torunia, którą w tym miejscu przecinamy i jedziemy drogą wzdłuż płotu bazy śmigłowcowej w Latkowie.

Po dotarciu do Balina na skrzyżowaniu skręcamy w lewo. Tak docieramy do Słońska i po 2,5 km skręcamy w prawo, kierując się ku wsi Olszewice.

W miejscowości tej znajduje się pałac z XIX wieku. Po opuszczeniu Olszewic docieramy do drogi z Inowrocławia do Parchania, z której skręcamy w lewo. Dojeżdżamy do Marcinkowa, gdzie skręcamy w prawo do Balczewa. W centrum tej wsi opcjonalnie można zboczyć z trasy w lewo w kierunku pięknego lasu. Nasz szlak prowadzi jednak dalej w kierunku Dziennic.

Docieramy zatem do skrzyżowania z drogą wojewódzką w kierunku Włocławka. Jedziemy tam prosto w kierunku wsi Góra. Dojeżdżamy tam do kościoła św. Trójcy. Tuż przy świątyni znajduje się cmentarz, na którym odnaleźć można m.in. grób Stanisława Przybyszewskiego. Jest tam również piramida - budowlę na wzór starożytnego grobowca postawiono upamiętniając Piotra i Annę Czajkowskich, dziedziców Łąkocina i Góry. Po zwiedzeniu kościoła i cmentarza wracamy tą samą drogą do Dulska, w którym skręcamy w lewo w kierunku Sikorowa.

Za przejazdem kolejowym w Sikorowie jedziemy wciąż prosto i docieramy do wiaduktu nad obwodnicą Inowrocławia. Za wiaduktem kontynuujemy jazdę ulicą Mątewską na terenie Inowrocławia.

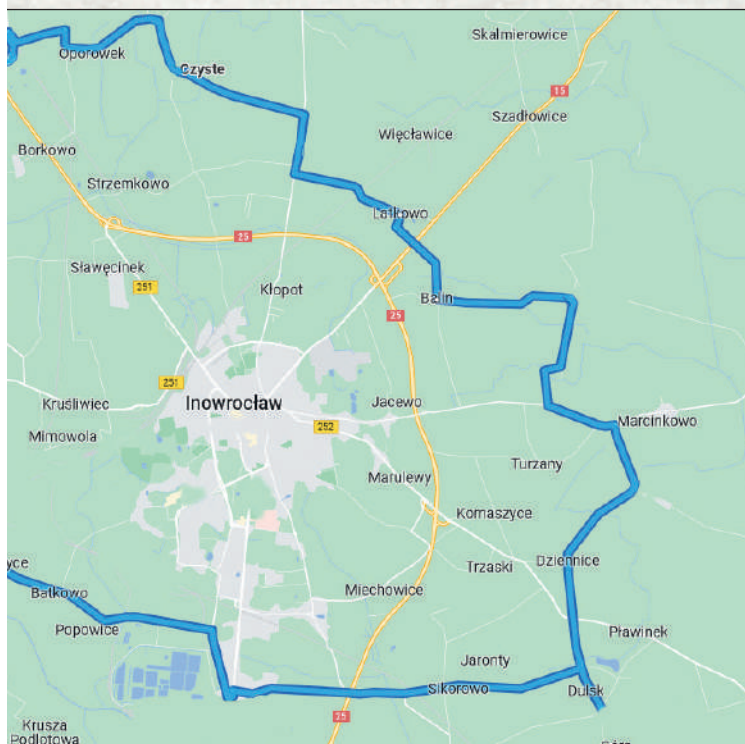
Trasa przebiega głównie drogami Gminy Inowrocław, częściowo po mieście Inowrocław i gminie Pakość.

Tak docieramy do Małew, gdzie skręcamy w pętlę autobusową, by przekraczając ulicę Poznańską wjechać w ulicę Maćkowskiego. Na wysokości dawnego dworca kolejowego skręcamy w prawo. Jedziemy dalej ulicą Staropoznańską i skręcamy w lewo w ulicę Popowicką, którą opuszczamy Inowrocław.

Docieramy do Batkowa, gdzie jedziemy prosto w kierunku Kościelca. Przed Kościelcem, na rozwidleniu dróg, skręcamy w prawo w kierunku drogi wojewódzkiej z Inowrocławia do Żnina. Po dojechaniu do tej drogi skręcamy w nią w lewo i zjeżdżamy z niej po 500 m w prawo w kierunku Rycerzewka.

W Rycerzewku skręcamy w prawo, a po dotarciu do drogi powiatowej z Cieślina do Helenowa, skręcamy w nią w lewo. Następnie mijamy kanał Smyrnia, przy którym znajduje się obelisk poświęcony Piotrowi Bartoszcze. Jadąc dalej, docieramy do Radłówka, gdzie zjeżdżamy z drogi głównej w prawo, aby po 300 m skręcić w lewo.

Trzymając się głównej drogi docieramy do ulicy Nowe Osiedle w Jaksicach, na końcu której znajduje się cmentarz. Przy nekropolii skręcamy w prawo i docieramy do miejsca startu naszej trasy przy kościele.

DYSTANS: OK. 35 KILOMETRÓW
CZAS: OK. 3 GODZIN

Na trasie znajduje się linia przemysłowej kolejki linowej.

Obelisk poświęcony katastrofie lotniczej w Giebni.

Wycieczkę rozpoczynamy przy dworcu PKP w Janikowie. Kierujemy się ulicą Powstańców Wielkopolskich do grobli na zbiorniku Pakoskim. Za jeziorem skręcamy w lewo w drogę wojewódzką nr 255. Na tej drodze pozostajemy dojeżdżając do wsi Trląg. Znajduje się w niej m.in. zabytkowy kościół św. Piotra i Pawła.

Po minięciu świątyni zjeżdżamy z drogi głównej w kierunku Kołodziejewa. Tam możemy na chwilę zatrzymać się przy kościele św. Józefa. Następnie kierujemy się ku ulicy Dworcowej, którą opuszczamy miejscowość. Trzymając się głównej drogi w Wierzejewicach, na krzyżówce skręcamy w lewo w kierunku wsi Ludwiniec.

Dojeżdżamy do Radłowa, gdzie skręcamy w lewo w kierunku centrum wsi. Tam skręcamy w prawo w kierunku Pakości. Gdy dojedziemy do Pakości, skręcamy w prawo w ulicę Cmentarną. Na jej końcu znajduje się kościół Ukrzyżowania Pana Jezusa i Matki Bolesnej. Warto zwiedzić tę świątynię, jak i całą Kalwarię Pakoską znajdującą się nieopodal.

Po zwiedzaniu ulicą Barcińską docieramy do pakoskiego rynku. Znajduje się tam m.in. pomnik św. Jakuba oraz charakterystyczna, czerwona stara pompa. Z Rynku kierujemy się ulicą Jankowską, a tuż za torami zaczyna się ścieżka rowerowa, którą dotrzemy do jeziora. Przy rondzie skręcamy w kierunku Giebni. Naprzeciwko centrum logistycznego znajduje się obelisk upamiętniający katastrofę samolotu wojakowego w 1969 r. Po dojechaniu do drogi z Pakości do Janikowa, skręcamy w prawo.

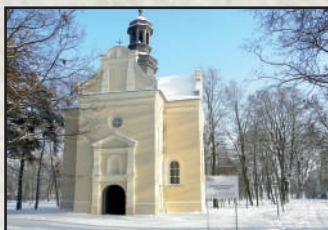
Przy wjeździe do Janikowa, warto skręcić w prawo w ulicę Przyjezierną. Tam znajduje się m.in. kościół św. Jana Chrzciciela, a dalej dwór z XIX wieku. Ulicą Łączną wracamy do ulicy Przemysłowej, którą docieramy do Janikowa.

W mieście tym możemy skręcić w ulicę Główną, którą docieramy do jeziora. Ulicą Przemysłową docieramy do przejazdu kolejowego, za którym skręcamy w lewo w ulicę 1 maja. Przy dworcu PKP znajduje się koniec trasy.

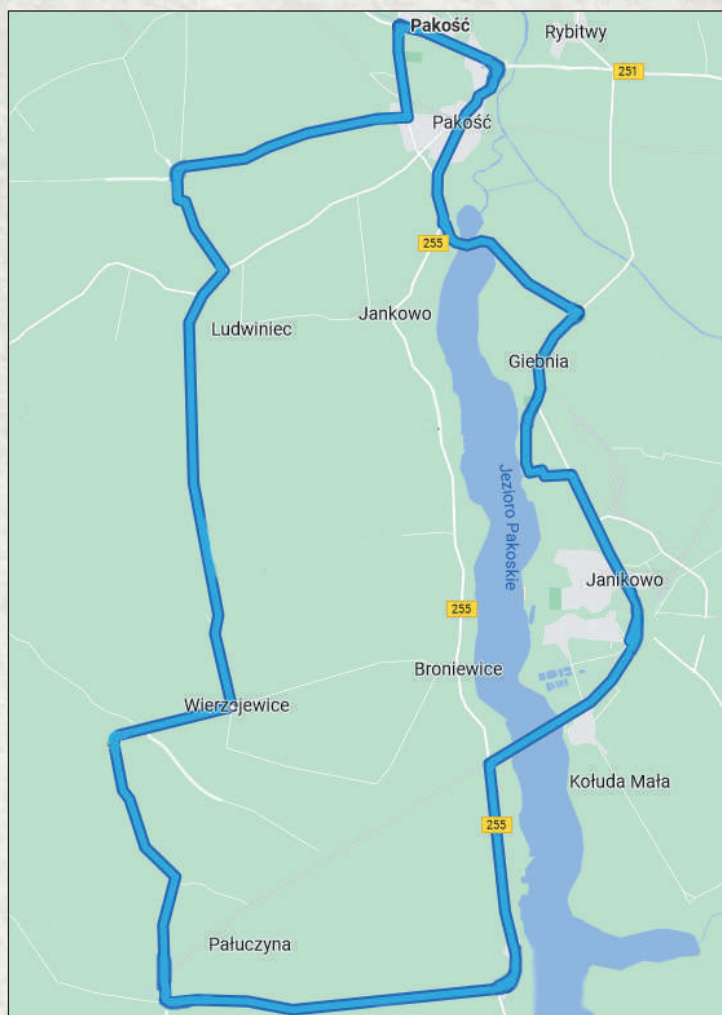
Trasa przebiega drogami gmin Janikowo i Pakość.

Z Janikowa, przez jezioro Pakoskie przejeżdżamy tzw. tamą.

Jedna z kaplic pakoskiej Kalwarii nazywanej Kujawską Jerozolimą.

DYSTANS: OK. 30 KILOMETRÓW

CZAS: OK. 2,5 GODZINY

Trasa rozpoczyna się na parkingu pod Mysią Wieżą w Kruszwicy. Wyjeżdżając z niego, kierujemy się na ścieżkę rowerową biegnącą wzdłuż Gopła do ulicy Sportowej, którą docieramy do ulicy Poznańskiej i skręcamy w lewo. W Łagiewnikach zjeżdżamy z drogi głównej w lewo w kierunku Rzepowa.

Przez Rzepowo, Giżewo, Racice oraz Baranowo docieramy do Lachmirowic. Na skrzyżowaniu skręcamy w prawo, a następnie docieramy do drogi głównej przy dawnym dworcu PKP Lachmirowice. Skręcamy w lewo i po około 1 km skręcamy w prawo do wsi Chrosno. Tam możemy zjechać lekko z trasy, by zobaczyć niedawno odrestaurowany wiatrak „Gustaw”, przy którym można też wypocząć.

Z Chrosna jedziemy dalej drogą asfaltową do wsi Sukowy. Tam za parkiem skręcamy w lewo w drogę główną. We wsi znajduje się zabytkowy pałac wraz z otaczającym go parkiem. Trzymamy się drogi głównej w kierunku Strzelna.

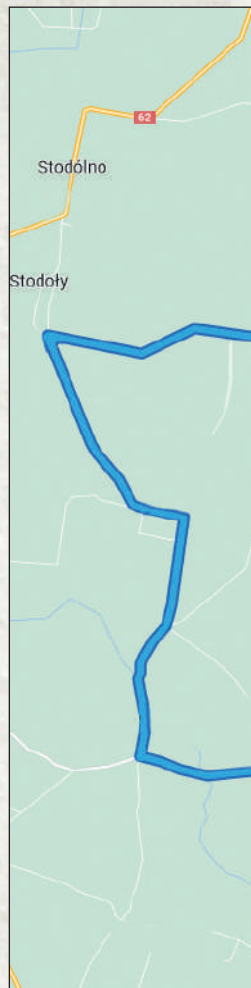
Za wsią skręcamy w prawo w kierunku Rechty. Warto odwiedzić drewniany kościółek

Wiatrak „Gustaw” w Chrośnie, który pojawił się nawet w filmie „Antek” z 1971 r.

Zabytkowy, drewniany kościółek w Rechcie.

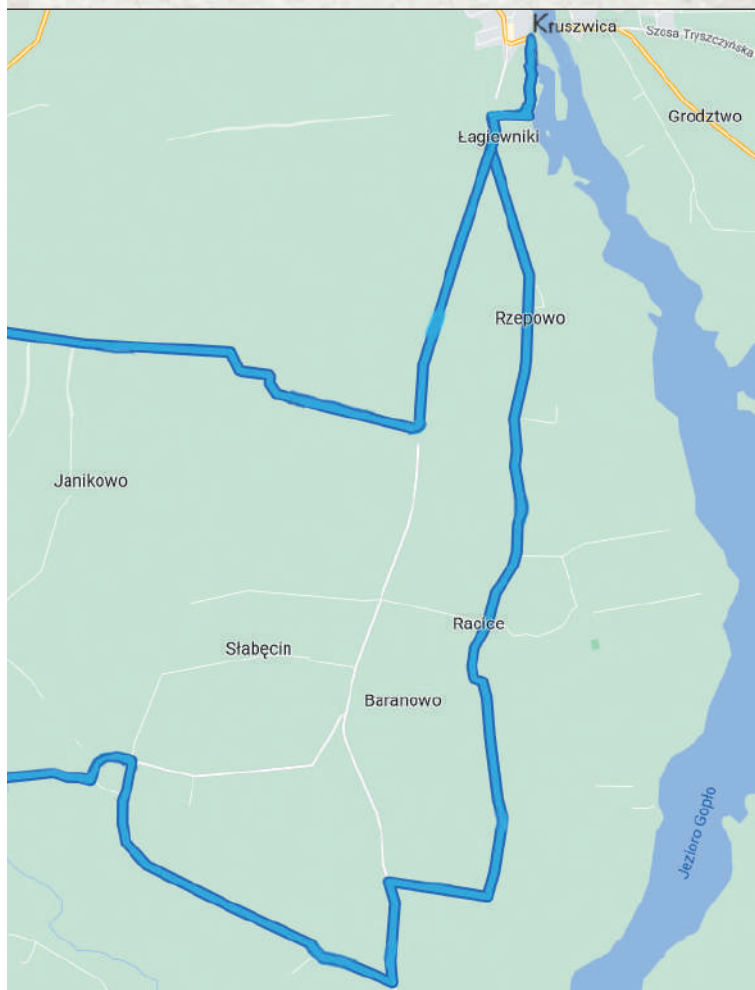

Trasa przebiega głównie po gminie
Kruszwica, z fragmentem
po sąsiedniej gminie Strzelno.

z XVII wieku pw. św. Barbary. Po minięciu kościoła jedziemy prosto i docieramy do drogi głównej, dalej jadąc prosto.

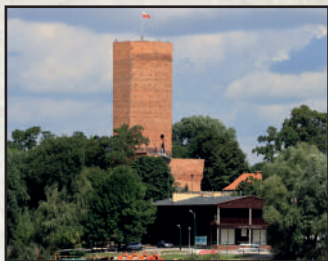
Docieramy do wsi Książ, a następnie do wsi Stodoły (gmina Strzelno), gdzie za cmentarzem skręcamy w prawo. Przez wsie Kraszyce i Sokolniki docieramy do Polanowic. Znajdują się tam zabytkowy pałac i kościół.

Z Polanowic kierujemy się ku drodze głównej. Po dotarciu do niej, skręcamy w lewo. Drogą tą docieramy do Kruszwicy, gdzie skręcamy w ulicę Sportową, a na jej końcu w lewo w ścieżkę rowerową przy jeziorze Gopło. Tak docieramy punktu początkowego wyprawy przy Mysiej Wieży.

DYSTANS: OK. 40 KILOMETRÓW

CZAS: OK. 3 GODZIN

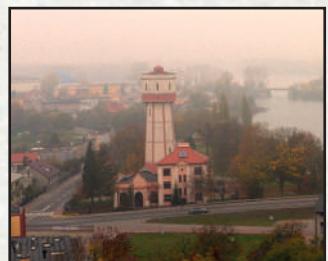
Mysia Wieża widoczna od strony jeziora Gopło.

Kolegiata pw. św. Piotra i Pawła w Kruszwicy.

Grób Stanisława Przybyszewskiego - Meteora Młodej Polski w Górze.

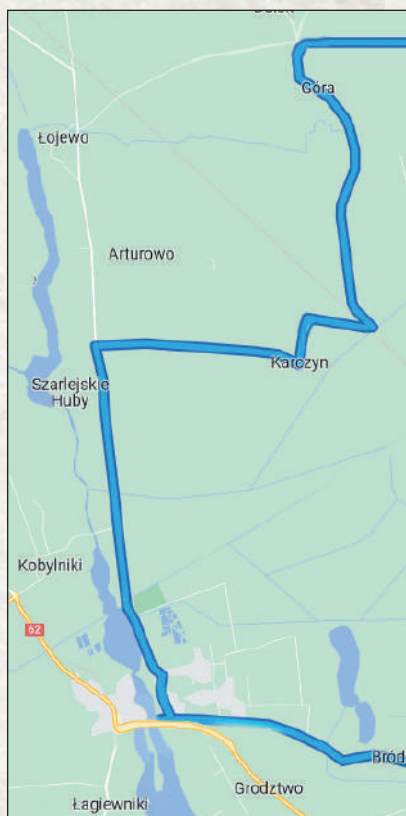

Nad Gopłem w Kruszwicy znajduje się wieża ciśnienia.

Wycieczka zaczyna się na parkingu przy Mysiej Wieży w Kruszwicy. Wyruszamy w kierunku drogi głównej, w którą skręcamy w prawo.

Po niespełna 1 km zjeżdżamy z niej na Szosę Trzyszczyńską w kierunku Dobrego i poprzez Wołę Wapowską docieramy do Paprusu, gdzie skręcamy w lewo w kierunku Pierania.

Po około 5 km docieramy do skrzyżowania z drogą wojewódzką Inowrocław - Włocławek, gdzie kierujemy się prosto w stronę kościoła

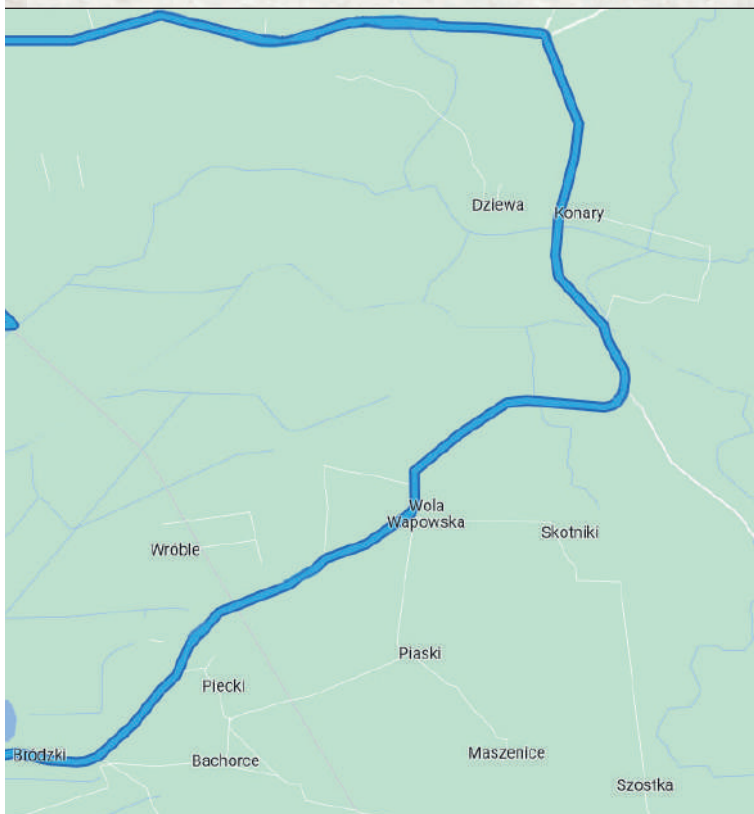

św. Mikołaja Biskupa. Przy świątyni można zrobić przerwę. Wyjeżdżając spod kościoła w kierunku drogi wojewódzkiej skręcamy w prawo w kierunku Inowrocławia.

Po przejechaniu 5 km, na wysokości zakładów mięsnych, zjeżdżamy w lewo w kierunku Łąkocina. Poprzez Łąkocin docieramy do Góry. Tam znajdują się m.in. kościół św. Trójcy, a obok cmentarz, na którym znajduje się grób Stanisława Przybyszewskiego.

Przy kościele na rozjeździe dróg skręcamy w lewo. Trzymając się drogi głównej poprzez Witowy i Karczyn docieramy do Szarleja, gdzie skręcamy w lewo na drogę z Inowrocławia do Kruszwicy.

Po niespełna 5 km docieramy do Kruszwicy. Po prawej stronie mijamy Kolegiatę romańską pw. św. Piotra i Pawła. Ulicą Kolegiacką docieramy do ulicy Tadeusza Kościuszki, skręcamy w prawo, a za mostem nad Gopłem skręcamy w lewo w kierunku parkingu przy Mysiej Wieży.

DYSTANS: OK. 40 KILOMETRÓW**CZAS: OK. 3 GODZIN**

Wycieczkę rozpoczynamy na Rynku w Gniewkowie przy pomniku Władysława Białego. Kierujemy się na wschód do ulicy Jana III Sobieskiego. Na jej końcu skręcamy w prawo w ulicę Kilińskiego.

Tak docieramy do wsi Lipie, gdzie skręcamy w prawo w kierunku Modliborzyc. Po przejechaniu 5 km skręcamy w prawo w kierunku kościoła w Gąskach.

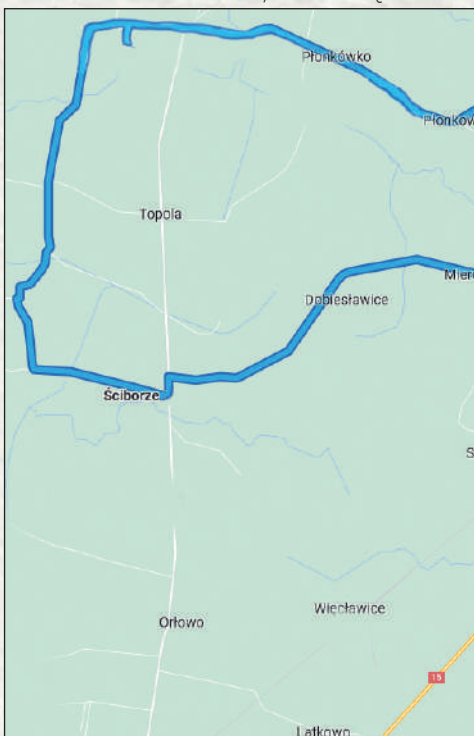
Za świątynią skręcamy w prawo. Po przebyciu około 3 km po prawej stronie znajduje się odrestaurowany Pałac w Wierzbiczanach. Po kolejnych 3 km po lewej stronie widzimy kościół w Ostrowie. Docieramy do skrzyżowania z drogą krajową nr 15, przecinamy ją i jedziemy prosto w kierunku Wierzchosławic.

Docieramy do Mierogoniewic, gdzie zjeżdżamy z drogi głównej, jadąc prosto i dojeżdżamy do Ściborza.

Tam skręcamy w lewo w drogę powiatową z Inowrocławia do Rojewa, a następnie w prawo w kierunku Wybranowa. Po przebyciu 2,5 km skręcamy w prawo.

Gdy udaje się nam pokonać 3,5 km, docieramy do drogi ze Złotnik Kujawskich do Gniewkowa, w którą skręcamy w prawo w kierunku Rojewa.

W miejscowości tej warto skręcić w kierunku tutejszego kościoła. Drogą główną dojeżdżamy do Gniewkowa. Fragmentami obok ścieżki rowerowe. Po drodze znajduje się Sanktuarium Polskich męczenników w Płonkowie. Docierając do Gniewkowa ulicą Powstańców Wielkopolskich, mijamy drogę krajową nr 15 i na światłach jedziemy wprost w ulicę Jana III Sobieskiego, którą docieramy do gniewkowskiego Rynku, gdzie kończy się nasza wycieczka.

Pomnik księcia Władysława Białego w Gniewkowie.

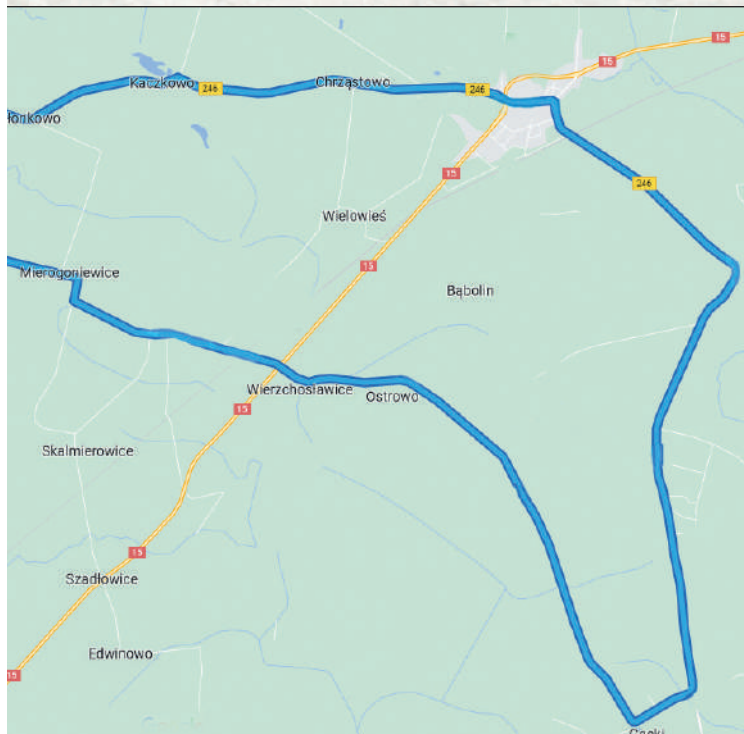
Park Kulturowy i Sanktuarium w Płonkowie.

Mural w Gniewkowie wykonany z okazji 750-lecia miasta.

Uroklify, odrestaurowany pałac w Wierzbiczanych.

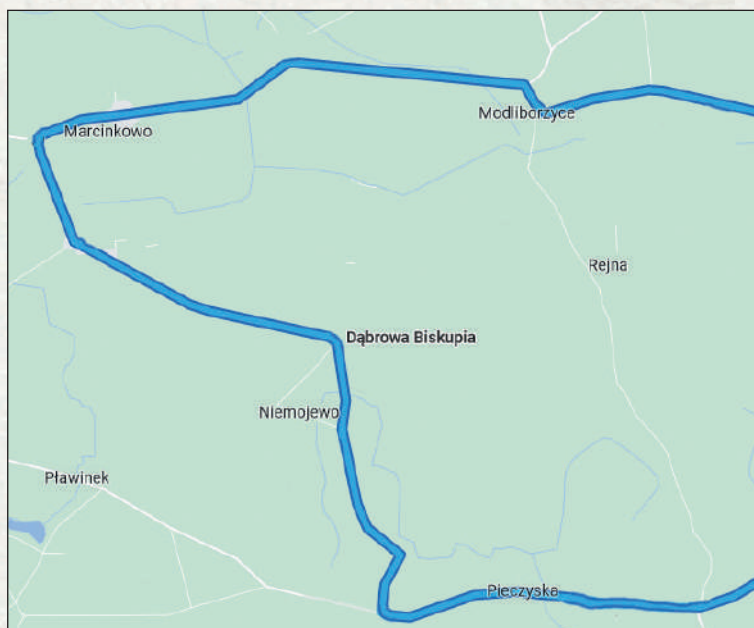
DYSTANS: OK. 40 KILOMETRÓW**CZAS: OK. 3 GODZIN**

Wycieczkę rozpoczynamy przy Urzędzie Gminy w Dąbrowie Biskupiej, skąd ulicą Topolową kierujemy się do Przybyśławia. Tam po około 2 km skręcamy w prawo w kierunku zabudowań wsi. Tą samą drogą docieramy do Bąkowa, gdzie skręcamy w prawo w drogę do Inowrocławia.

W Pieraniu warto na chwilę zatrzymać się przy malowniczym kościele św. Mikołaja. Wracamy na drogę główną i w Radojewicach skręcamy w prawo do Niemojewa. Trzymamy się asfaltowej drogi, z której zjeżdżamy w Niemojewie przed zabudowaniami i tak wjeżdżamy na drogę leśną.

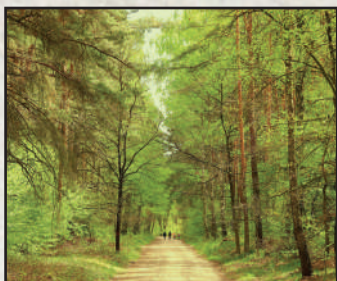
Na dużym skrzyżowaniu leśnych dróg kilometr dalej skręcamy w lewo. Dojeżdżamy do wsi Balczewo. W niej skręcamy w prawo, następnie w Marcinkowie również w prawo i dojeżdżamy do Parchania, gdzie skręcamy w lewo ku centrum wsi. Tam znajduje się kościół, dwór generała Sikorskiego (więcej piszemy o tym na str. 20) i poświęcony jemu pomnik. Po zwiedzaniu, wracamy do drogi głównej i skręcamy na niej w lewo.

W Modliborzycach skręcamy w prawo, a następnie w lewo w kierunku Brudni. W tej wsi po lewej mijamy kościół św. Michała Archanioła. Na skrzyżowaniu z drogą wojewódzką z Gniewkowa do Dąbrowy Biskupiej jedziemy prosto w kierunku Woli Stanońskiej. W Mleczkowie na skrzyżowaniu skręcamy w prawo, a w Chlewiskach po lewej mijamy kościół Świętej Trójcy. W Chlewiskach skręcamy w prawo w kierunku Dąbrowy Biskupiej i dojeżdżamy do drogi głównej, którą po kilometrze dojeżdżamy do kościoła Wniebowzięcia, gdzie kończymy wycieczkę.

Drewniany kościół w Pieraniu w zimowej odstonie.

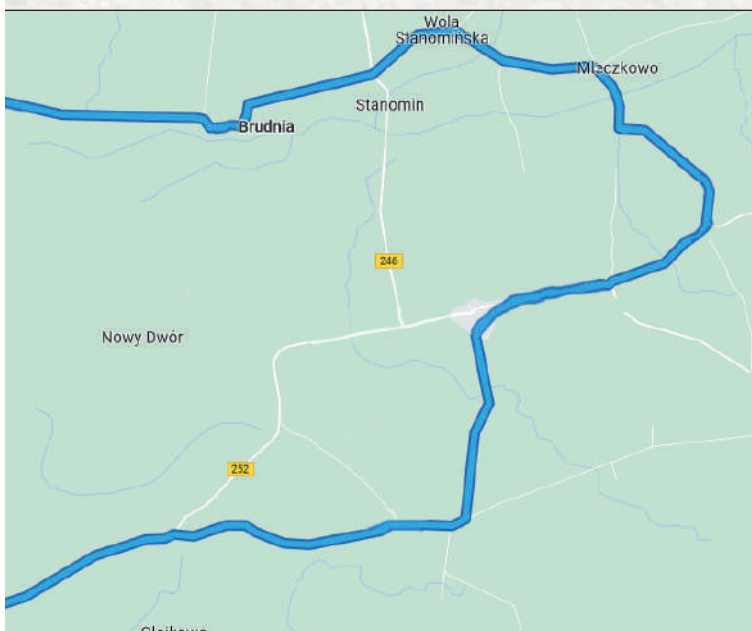
Warto odpocząć w urokliwym rezerwacie Balczewo-Rejna.

Pomnik poświęcony gen. Władysławowi Sikorskiemu w Parchaniu.

Przed dworem generała Władysława Sikorskiego w Parchaniu.

DYSTANS: OK. 50 KILOMETRÓW

CZAS: OK. 3,5-4 GODZIN

Naszą wycieczkę rozpoczynamy przy ulicy Orłowskiej w Inowrocławiu obok pomnika Powstańców Wielkopolskich. Kierujemy się ulicą Orłowską, przecinamy ulicę Pileckiego, drogą powiatową przez Kłopot, Orłowo docieramy do Ściborza.

W Ściborzu skręcamy w prawo na drogę w kierunku Wierzchosławic, a następnie w Dobiesławicach jedziemy prosto w kierunku Płonkowa. W Płonkowie skręcamy w prawo na drogę wojewódzką do Gniewkowa.

W Kaczkowie zjeżdżamy na ścieżkę rowerową, którą docieramy do granic Gniewkowa. W mieście przecinamy drogę krajową nr 15 i ulicą Jana III Sobieskiego, przez Rynek docieramy do ulicy Kilińskiego, którą skręcamy w prawo. Ulicą tą opuszczamy miasto i docieramy do Lipia.

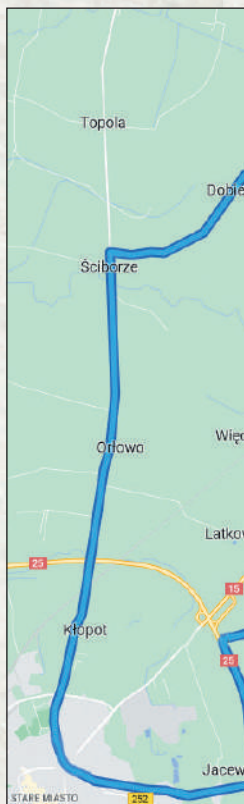
W Lipiu skręcamy w prawo w drogę do Modliborzyc. Po przebyciu około 9 km docieramy do Modliborzyc, gdzie skręcamy na drogę w kierunku Inowrocławia. Po 3 km docieramy do Parchania.

Skręcamy w prawo i docieramy do centrum wsi, gdzie znajduje się kościół, dwór generała Władysława Sikorskiego oraz pomnik jemu poświęcony. Po zwiedzeniu obiektów, mijamy dwór po lewej stronie i kierujemy się do Słońska. Tam skręcamy w lewo, a następnie w prawo. Poprzez Balin docieramy do drogi technicznej wiodącej wzdłuż obwodnicy Inowrocławia i skręcamy w lewo.

Tak dojeżdżamy do Jacewa. W tej wsi skręcamy w prawo, aby przez wiadukt nad obwodnicą dotrzeć do Inowrocławia. Ulicą Jacewską dojeżdżamy do ronda Solidarności. Przy Szkole Podstawowej nr 1 im. św. Wojciecha kończymy naszą wycieczkę.

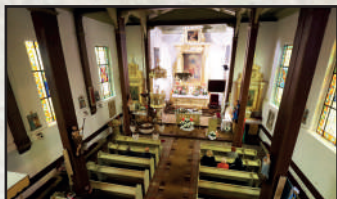

Kościół w Parchaniu, a na pierwszym planie pomnik poświęcony Generałowi Władysławowi Sikorskiemu z warty honorową. Pomnik został odsłonięty w 1981 r.

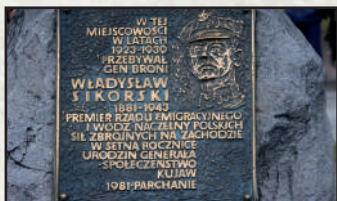
Fragment wystawy poświęconej gen. Władysławowi Sikorskiemu.

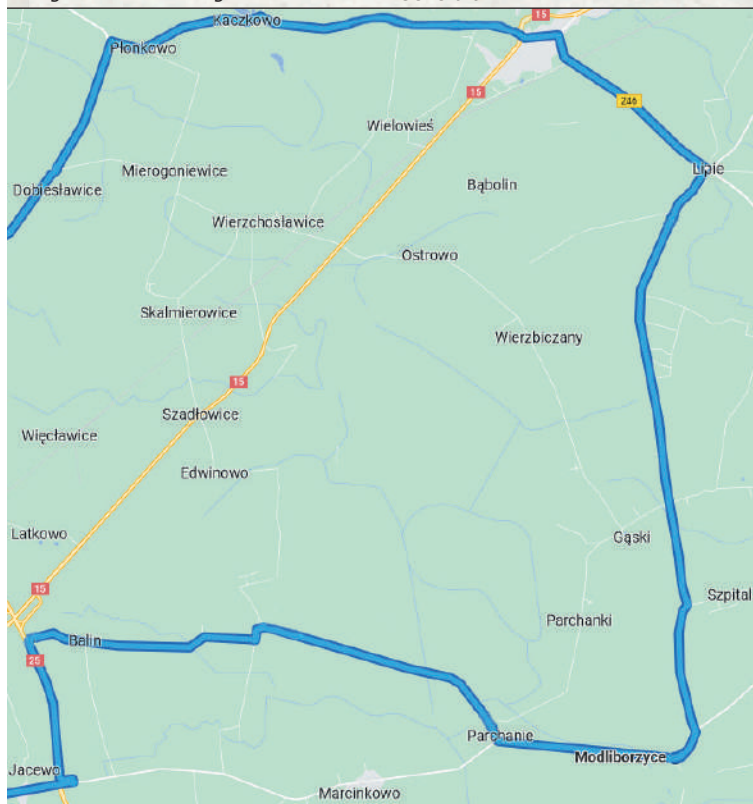
Wnętrze kościoła pw. św. Wojciecha w Parchaniu.

Przed wyremontowanym dworem gen. W. Sikorskiego w Parchaniu.

Tablica na pomniku poświęconym Generałowi.

GENERAŁ WŁADYSŁAW SIKORSKI BOHATER POLSKIEJ SPRAWY

Z Kujawami związany jest jeden z czołowych polskich polityków, mąż stanu, generał, bohater bitwy warszawskiej, minister spraw wojskowych, trzykrotny premier rządu polskiego i Naczelnny Wódz - Władysław Sikorski. Sto lat temu kupił dwór i gospodarstwo rolne w Parchaniu (na terenie dzisiejszej Gminy Dąbrowa Biskupia), gdzie zamierzał stworzyć swoje gniazdo rodzinne. Pisał tu książki i artykuły publicystyczne, pracował w ogrodzie, jeździł konno, pilnował prac polowych. Tutaj wydał za mąż swoją jedyną córkę - Zosię. Opuścił Parchanie na zawsze tuż przed wybuchem drugiej wojny światowej, pozostała jednak po nim dobra pamięć.

Władysław Sikorski urodził się 20 maja 1881 r. w Tuszowie Narodowym, niewielkiej wsi galicyjskiej. Wcześniej został osierocony przez ojca i dorastał w bardzo skromnych warunkach. Ucząc się w seminarium nauczycielskim w Rzeszowie dużo czytał, brał żywy udział w dyskusjach. Został tam dostrzeżony przez dyrektora szkoły, który zaopiekował się nim jak własnym synem, wspierał finansowo także podczas studiów we Lwowie. Sikorski odbył służbę wojskową w armii austro-węgierskiej i uzyskał stopień oficerski. Wkrótce podjął pracę w administracji i szczęśliwie założył rodzinę.

Przystąpił do rozwijającego się w Galicji ruchu niepodległościowego. Kiedy wybuchła pierwsza wojna światowa współorganizował Legiony Polskie. Objął stanowisko Szefa Departamentu Wojskowego NKN i ściśle współpracował z Józefem Piłsudskim. Po roku ich drogi zaczęły się rozchodzić, narastał spór o podłożu ambicjonalnym, ale dotyczącym też szerszej wizji funkcjonowania polskich formacji wojskowych. Jesienią 1918 r. Władysław Sikorski stanął na czele oddziałów walczących o Lwów z Ukraińcami, a krótko później z bolsze-

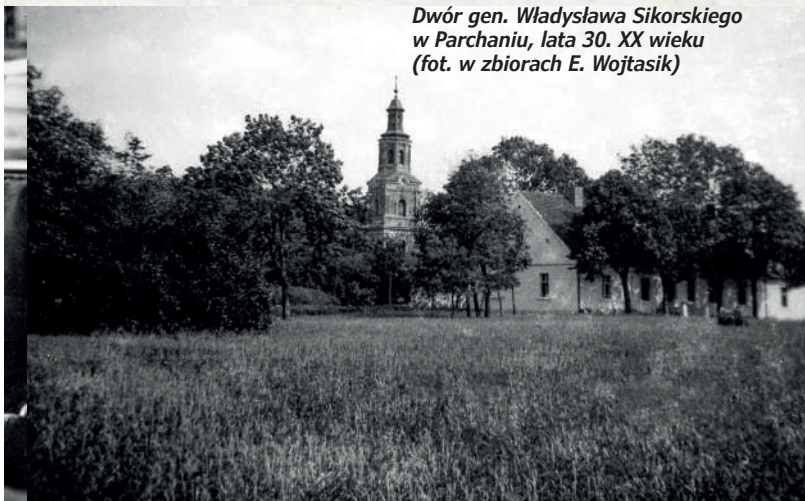
*Gen. Władysław Sikorski przy pracy
w swoim gabinecie, lata 30. XX wieku.
(fot. w zbiorach NAC)*

wikami. Mógł się wówczas wykazać jako dowódca, czterokrotnie odznaczony krzyżem walecznych i awansowany do stopnia generała brygady. W czasie Bitwy Warszawskiej związał walką nieprzyjaciela nad Wkrą, umożliwiając głównym siłom polskim manewr oskrzydający. Za udział w kampanii został odznaczony krzyżem *Virtuti Militari*, zyskał wysokie uznanie obserwatorów francuskich, jak i samego Józefa Piłsudskiego.

Po wojnie gen. Władysław Sikorski piastował funkcję szefa sztabu generalnego, a po zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza w 1922 r. został wysunięty na stanowisko premiera rządu polskiego i jednocześnie ministra spraw wewnętrznych. W ciągu pierwszych tygodni udało mu się uspokoić nastroje podzielonych Polaków. Ze względu na przetasowania sceny politycznej pół roku później ustąpił ze stanowiska, lecz wkrótce objął tekę ministra spraw wojskowych w gabinecie premiera Władysława Grabskiego. Odnowił się wówczas konflikt ze środowiskiem piłsudczyków, czego wyraźnym skutkiem było przeniesienie Sikorskiego na funkcję dowódcy okręgu korpusu we Lwowie, a wreszcie w 1928 r. zdymisjonowanie ze stanowiska, bez dalszego przydziału służbowego.

W tej sytuacji gen. Sikorski uzyskał osobistą zgodę Piłsudskiego na wyjazd do Paryża, oficjalnie poświęcony pogłębianiu wiedzy wojskowej. Tam nawiązał bliskie relacje z Ignacym Janem Paderewskim i w jego szwajcarskiej posiadłości zainicjował nowy ruch polityczny – Front Morges – chadecką alternatywę dla rządów sanacji. W latach trzydziestych coraz częściej przyjeżdżał do Polski, a po śmierci J. Piłsudskiego powrócił na stałe. Przebywał głównie na Kujawach. Do służby czynnej nie mógł powrócić, nawet wobec agresji niemieckiej w 1939 r. nie otrzymał przydziału służbowego.

***Dwór gen. Władysława Sikorskiego
w Parchaniu, lata 30. XX wieku
(fot. w zbiorach E. Wojtasik)***

GENERAŁ WŁADYSŁAW SIKORSKI BOHATER POLSKIEJ SPRAWY

Po internowaniu polskich władz w Rumunii również gen. Władysław Sikorski opuścił granice Rzeczypospolitej. W Paryżu objął stanowisko premiera rządu polskiego na uchodźstwie oraz ministra spraw wojskowych, wkrótce został też Naczelnym Wodzem. Początkowo skupił się na odbudowie polskiego wojska, jego wyekwipowaniu oraz szkoleniu. W ciągu kilku miesięcy udało się odtworzyć blisko stutysięczną armię.

Jednak po klęsce sojuszniczej Francji w 1940 r. do Wielkiej Brytanii udało się ewakuować mniej niż połowę polskich żołnierzy. Nadal stanowili oni wartościowy komponent sił sojuszniczych, a gen. Władysław Sikorski wzmocnił ofensywę dyplomatyczną, zabiegając o szerokie poparcie sprawy polskiej.

W 1941 r. nawiązał stosunki dyplomatyczne z ZSRR, za co był krytykowany przez część polskiej emigracji. Pamiętać jednak należy, że ta decyzja otworzyła bramy łagrów i uwolniła z nich tysiące więzionych Polaków. Umożliwiła także tworzenie polskich jednostek wojskowych na wschodzie. Sytuacja polityczna zmieniła się diametralnie wiosną 1943 r., gdy odkryte zostały masowe mogiły polskich oficerów w Katyniu. W obliczu skali zbrodni premier Władysław Sikorski odrzucił kłamstwa Stalina i zażądał wyjaśnienia sprawy przez Międzynarodowy Czerwony Krzyż.

Wkrótce Naczelnny Wódz Polskich Sił Zbrojnych odbył podróż inspekcyjną na Bliski Wschód. Podczas drogi powrotnej zatrzymał się w Gibraltarze, skąd nocą 4 lipca 1943 r. odlatywał do Londynu. Kilkanaście sekund po starcie samolot z gen. Władysławem Sikorskim runął do Morza Śródziemnego. W katastrofie – poza pilotem – zginęli wszyscy uczestnicy feralnego lotu. Przez wiele dziesięcioleci snuto teorie spiskowe wokół przyczyn wypadku, jednak żadna z nich nie została dowiedziona.

*Ojciec prowadzi ukochaną
córkę - Zosię - do ślubu,
Parchanie 1936 r.
(fot. w zbiorach NAC)*

Sprawa polska w przełomowym momencie II wojny światowej utraciła znanego i liczącego się na świecie polityka. Kilka miesięcy po śmierci gen. Władysława Sikorskiego zapadały międzynarodowe decyzje, oddające przyszłą Polskę w sowiecką strefę wpływów.

W Parchaniu przetrwała żywa pamięć o rodzinie Sikorskich. W stulecie urodzin generała – w 1981 r. – odsłonięto tutaj kamień upamiętniający Naczelnego Wodza oraz jego imię nadano miejscowej szkole podstawowej. Wkrótce powstała tam też izba pamięci, a w kolejnych latach uroczyscie obchodzono następne rocznice urodzin i śmierci generała. Pragnieniem wielu regionalistów, historyków, a i mieszkańców było jednak przejęcie na cele publiczne dworu, w którym niegdyś mieszkał gen. Władysław Sikorski.

Stało się to ostatecznie dopiero w 2017 r., gdy Gmina Dąbrowa Biskupia wykupiła ten obiekt, a następnie przeprowadziła jego generalny remont. W międzyczasie zaproszono historyków związanych z kilkoma ośrodkami akademickimi do stworzenia ekspozycji biograficznej. W efekcie przygotowana została jedyna w swoim rodzaju – bo największa jaka dotąd powstała – stała wystawa pt. „Bohater polskiej sprawy – gen. Władysław Sikorski 1881-1943”, którą można oglądać w udostępnionym zwiedzającym dworze. Aktualnie trwają prace, aby obiekt ten uzyskał status muzealny.

Decyzją Rady Powiatu Inowrocławskiego rok 2023 ustanowiony został „Rokiem Generała Władysława Sikorskiego w Powiecie Inowrocławskim”.

***Naczelnny Wódz wśród swoich
żołnierzy, Francja 1940 r.
(fot. w zbiorach NAC)***

**DWÓR GENERAŁA WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO
 W PARCHANIU MOŻNA ZWIEDZAĆ WE WTORKI
 I CZWARTKI W GODZ. 8.00 - 15.00. INFORMACJE NA
 TEMAT ZWIEDZANIA WYSTAWY POD NR. TEL. 572-158-821.**

**OBCHODY ROKU GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO
 W POWIECIE INOWROCŁAWSKIM W 2023 R.**

Samorząd Województwa
 Kujawsko-Pomorskiego

Urząd Miejski
 Wójciszewo
 Kujawsko-Pomorskiego

Partnerem wydarzenia jest
 Samorząd Województwa
 Kujawsko-Pomorskiego

100
 2023 r. z okazji
 Muzeum Kopernika
 w Inowrocławiu